

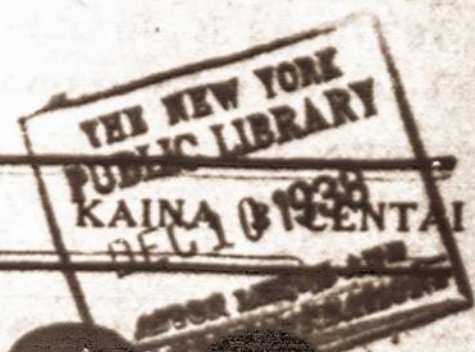
VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LII. METAI. 248. (534) N.

Telephone: EVERGREEN 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1938 M., SPALIŲ-OCTOBER 21 D.

ŠIANDIEN

Sekminga veikla
Išpūdingas bankietas
Netikėtas svečias

S. E. VITAITIS

Jau minėjau šioje vietoje, kad Bostono ir visos Massachusetts valstybės sandariečiai pasižymi energinga ir sekminga veikla tautinėje dirvoje. Perėitą sekmadienį jie dar kartą įrodė, ką galima padaryti vieningomis veiklaus būrio žmonių pastangomis.

Kaip tikėjome, taip ir buvo. Sandaros 1-uo apskrįcio suvažiavime naudingai pasikalbėta įvairiais Amerikos lietuvių tautinio gyvenimo reikalais. Man labai malonu, kad be išimties visi veikėjai pripažino, kad mums būtina reikalingas tautiškos minties dienraštis.

Neabejoju, kad VIENYBĖ susilauks gausingos paramos iš patriotingų Mass. valstybės sandariečių. Visi mano ilgamečiai draugai pasižadėjo padėti darbuoti parėmimui VIENYBĖS.

Tokius išpūdingus ir taip publika skaitlingus bankietus tur būt ir tegali suruošti tik Bostono sandariečiai, kokių buvo sekmadienio vakare įvykęs bankietas. Mano apskaitliavimu bankiete galėjo būti nemažiau 400 publikos, gražios, inteligentiškos, patriotingos publikos.

Bostono profesionalai taip pat skaitlingai lankosi į tautinius parengimus. Kiek tik pažįstu Bostono lietuvių daktarų ir advokatų, tai arti visi atsilankė į šį sandariečių bankietą. Už tai priguli didelis kreditas Bostono lietuviams profesionalams, kuri nesišalina lietuviško veikimo ir nuosirdžiai jame dalyvauja.

Bostono sandariečiai gali didžiūti ir savo veikėjais, kurie sugeba taip išpūdingus ir tvarkingus bankietus suruošti. Ypatingai jie laimingi, turėdami Sandaros Moterų Klubą, kurio narės ir šį bankietą ruošė. Turint tap gabias ir pasižventusias veikėjas, suprantama, galima smarkauti. Net ir vyrai gali suprasti, ką reikiama paruošti skanias valgius tokiam bankietui, kuriame dalyvauja apie 400 publikos.

Taigi So. Bostono moterų sandarietės užsitarė naują didelį kreditą ir pagarbos už savo nenuilstančią veiklą tautiniuose darbuose. Bet ir Bostono publika verta pagyrimo. Bankiete užsilaikymas pavzdindingas ir kas svarbiausias, tai lietuvių gyvenime retai kur užtinkamas punktuškumas.

Į šį bankietą, kuris buvo ruoštas pagerbimui tolimesnių kolonijų svečių ir Sandaros 1-uo apskrįcio suvažiavimo delegatų, atsilankė netikėtas ir nepaprastas svečias. Juomi buvo Lietuvos Generalinis Konsulas pulk. J. Budrys. Jis lankėsi Bostone su reikalais ir ta proga atsilankė į sandariečių parengimą.

Ne tik atsilankė į sandariečių bankietą, bet ir siurpriza jo dalyviams gerb. Konsulas padarė. Pakviestas pakalbėti, p. Budrys pranešė, kad jis pasinaudodamas šia nepaprasta proga įteikia Lietuvos valstybės įvertinimą vietos veikėjams, p. Stasio Mockaus darbų Lietuvai ir pašaukęs p. S. Mockų prisegė jam Lietuvos valstybės prezidento paskirtą Gedimino ordiną.

HITLERIS NORI PRANCŪZIJOS KOLONIJŲ

PARYŽIUS. — Vokietijos kancleris Hitleris praneša, jis sutinka garantuoti Vokietijos-Prancūzijos pasienio taiką, bet jo pasiūlymai yra per daug skaudūs Prancūzijai.

Iš gerai painformuotų šaltinių žinoma, kad Vokietija sutinka garantuoti Prancūzijos pasienius nuo atakų, jei Prancūzija gražins Vokietijai jos karo metų prarastas kolonijas: Kamerūną ir Togolandą, kurios yra Vakariniėje Afrikoje dalyje.

Be to Vokietija reikalaujanti, kad Prancūzija duotų Vokietijai laisvas rankas centralinėje ir rytinėje Europoje ir kad ji nutrauktų ar atšauktų savo sutartį su Rusija. Vokietija stato kainą Prancūzijai, kuri jai yra truputį per daug skaudi, bet pamoka už ankstesnius nusileidimus.

ANGLIJA IŠVARE SUKILĖLIUS IŠ JERUZALĖS

JERUZALĖ. — Anglijos kariuomenės būriai perėitą vakartį niekam nežinant įžengė į Jeruzalės miesto senąją dalį, kurioje buvo susispietę visi sukilėliai arabai. Per šį susirėmimą jų su arabais niekas nebuvo sužeista, tik apie trisdešimt buvo paimta į nelaisvę iš kurių keli yra laikomi sukilimo vadais.

Nors sukilėliai ir smarkiai gynėsi mėtydami bombas ir rankines granatas, bet stiprus Anglijos kariuomenės būriai juos apsupo ir išvaikė. Kalbama, kad po šio susirėmimo sukilimas galys visiškai nusiraminti.

KUKLUS TRIJŲ GYVYBIŲ IŠGELBĖTOJAS

ŠIAULIAI. — Šiauliuose trys vaikai pasiėmę miesto mokykloje stovėjusį laivelį, išplaukė paplaukyti. Vidury tvenkinio laivelis apvirto ir vaikai ėmė skęsti. Zioplių ant kranto prisirinko daug, bet šokti gelbėti niekas nemėgino. Pagaliau, pro šalį ėjęs darbininkas šoko į vandenį ir paskutiniu momentu visus tris vaikus išgelbėjo. Kai kas mėgino pasiklausti jo pavardės, tačiau išgelbėtojas jos nepasakė ir kukliai nuėjo savais keliais.

Tokiu netikėtu įvykiu sujaudinti bankieto dalyviai sustoja ir griausmingais aplodismentais pasveikinę Lietuvos valstybės pagerbtą savo veikėją, sugieda Lietuvos Himną. Buvo labai išpūdingas ir jaudinantis momentas.

Smagu pažymėti, kad Mass. valstybės sandariečiai savo sekminga ir patriotinga veikla triumfuoja. Daugelis tų pačių veikėjų su kuriais man teko tautinius darbus dirbti 1913—1917 metais, kuomet Bostone gyvenau, dar vis energingai tebeveikia. Daugelį ir naujų, jaunesnių veikėjų sutikau.

Be visi bendrai, sutartinai dirba, todėl ir sekminga veikla pasižymi. Bostono ir visos Mass. valstybės lietuvių tautinių veiklaus gali būti pavzdindiu daugeliui kitų kolonijų ir apylinkių.

UFS

UFS

UFS

UFS

UFS

10 vokiečių septyniuose tūkstančiuose. — Paveiksle matome motorizuotas Vokietijos kariuomenės grupes, kurios užėmė Policka miestelį Čekoslovakijoje, kuriame iš 7 tūkstančių gyventojų yra tik dešimt vokiečių. Šis miestas yra žinomas savo amunicijos darbais. Šio miesto majoras buvo kreipėsis į prezidentą Rooseveltą prašydamas išgelbėti miestą iš vokiečių rankų.

NEVYKĖS BECKO VIZITAS RUMUNIJOJE

BUKARESTAS. — Lenkijos užsienių reikalų ministeris Josef Beckas, atvykęs į Rumuniją, kur jis turėjo pasitarimą su karaliumi Karoliu. Jų pasitarimas truko apie dvi valandas laiko. Konferencijos metu Beckas prašė Rumunijos karaliaus Karolio, kad jie palaikytų Vengrijos pusę jų teritorijiniame ginče su Čekoslovakija.

Rumunijos karalius Karolis pats veda visą užsienių politiką ir iki šiol jis buvo nusistatęs, kad šiame reikale Rumunija bus neutrali ir nesikiš į tarptautinius konfliktus. Becko jis pasakė, kad jei Rumunija ką nors manys daryti šiuo reikalu, jie tolimesnius pasitarimus ves tarp šių dviejų valstybių diplomatų.

LENKŲ DVARONIS UŽMŪSĖ LIETUVI

SVENCIONYS. — Dvarininkas Čekavičius su bernais atvykęs į lietuvių vakarą. Bagaciškėje (Svečionių apskr.), sukėlė muštynes, per kurias keli lietuviai buvo sužeisti, o vienas Kazys Zukubas mirtinai užmuštas. Zukubas buvo doras susipratęs lietuvis.

Pažymėtina, kad Čekavičiaus brolis pernai užmūšė savo tėvą ir dabar tebesėdi kalėjime.

Lindberghas Vokietijoje. — Paveikslo viduryje matome pulkininką Lindberghą, kuris šiuo metu lankosi Vokietijoje ir apžiūri aviacijos dirbtuves. Lindberghas Vokietijoje apdovanotas ordenu.

UFS

UFS

UFS

UFS

UFS

Artėja Anglijos-Italijos pakto pasirašymas

LONDONAS. — Tiek daug ginčų sukėlęs Anglijos-Italijos norimas pasirašyti paktas artėja kada užsienių reikalų ministeris viskauntas Halifaxas patiekė kabinetui nariams pakto planą.

Anglijos vyriausybė turi žinių, kad Italija yra pasirodusi netolimoje ateityje ištraukti iš Ispanijos vidaus karo dar apie 10 tūkstančių "savanorių". Perėitą savaitę, kaip pranešama, Italija atitraukė didelę dalį savo "savanorių" iš Ispanijos kovų lauko. Anglijos ministeris pirmininkas Neville Chamberlainas, sutinka su tuo, kad Italija atšauktų dalį savanorių vien tik dėl to, kad "Anglija to norėjo".

Italijos-Anglijos santykiai kas kart artėja nuo to laiko, kada perėitą pavasarį buvo kalbama ir nutarta pradėti bendradarbiauti.

Valstybės apsaugos įstatymų projektai perduoti Seimo komisijai

KAUNAS. — Seimas pripažino tautai ir valstybei saugoti įstatymo pakeitimo ir nepaprasto metodo įstatymo projektus svarstytais, kuriuos perdavė komisijai.

VOKIETIJA SLEPIA ŠNIPŲ BYLOS EIGĄ

BERLYNAS. — Vakar dienos angliškų laikraščių laida visoje Vokietijoje buvo konfiskuota, nes veik visi laikraščiai turėjo plačiausius aprašymus apie Vokietijos šnipų bylą Amerikoje. Vokietijos vyriausybė nieko į laikraščių konfiskavimą nepasako, ir tyli, nes bijosi, kad gyventojai nesužinotų apie nacių įsivėlimą į šnipinėjimą bylą.

Hitleris apdovanojo Lindberghą

BERLYNAS. — Kaip pagarbos ženklą jo atsilankymo Vokietijoje proga ir už taip gerą atsiliepimą apie Vokietijos karą aviaciją, Vokietijos kancleris Hitleris šiomis dienomis apdovanojo pulkininką Lindberghą antru aukščiausiu medaliu, kokį tik galima gauti Reicho kariuomenėje.

Medalio įteikimas buvo netikėtas pačiam Lindberghui, kuris apie tai nieko nežinojo. Medalį jam įteikė maršalas Hermanas Goeringas, kuris yra kartu ir aviacijos ministeris.

Kada pulkininkas Lindberghas buvo paklaustas ką jis mano apie Rusijos laikraščiu daromą jam ataką, kuriose sakoma būk jis pasamdytas Vokietijos melagis jis meluoja sakydamas, kad Vokietijos aviacija galinti sumušti Rusijos, Anglijos ir Prancūzijos jungtinę aviaciją, Lindberghas į šiuos paklausimus nieko neatsakė.

VILNIUS. — Mokslo metų pradžioje visų uždarytų Svečionių "Ryto" pradžios mokyklų inventorius, kuratoriui leidus, atiduotas naudotis valdiškomis mokykloms.

Šiomis dienomis uždarytoje Svečionių lietuvių gimnazijoje lankėsi kuratoriaus sekretorius Kievlis ir miesto viceburmistras Valiulevič. Jie atskyrė visus geresnius gimnazijos suolus, krėslus ir kitus baldus, kuriuos netrukus ketina pervežti į valdiškas miesto mokyklas. Žinia, kad taip turtas tik naikins.

LENKAI IR VOKIEČIAI LIETUVĄ NEPAMATUOTAI KALTINA VISI LIETUVOS MINISTERIAI ATŠAUKTI Į KAUNĄ

Pirm nei Čekoslovakijos teritorijalis ginčas pasibaigė, Vokietija ir Lenkija pradėjo dairytis į kurią pusę pasukti dabar. Šiuo metu jie pasirinko Lietuvą, kurią per savo laikraščius jau pradėjo pulti. Vokietijos ir Lenkijos laikraščiai kalba, kad gal būt Lenkija jau daro priruošiamuosius darbus užėmimui Klaipėdos

Klaipėdos kraštas gali būti išmainytas į Dancigą ir Gdynią

BERLYNAS. — Hitleris be jokios kovos gavęs jo reikalautas Čekoslovakijos teritorijos dalis tuo nepasitenkina. Vakar visi didieji Vokietijos laikraščiai pradėjo agitaciją prieš Lietuvą. Nuo vokiečių neatšaukė ir Lenkijos laikraščiai, kurie bando įrodinėti, kad Lietuvoje lenkai yra skriaudžiami ir nesiskaitoma su mažumomis.

Vokietijos pradėtoji naujoji kampanija yra tiesiai prieš Lietuvą vedama. Šis Vokietijos žygis, kaip užsienio žurnalistai praneša, yra ne kas kita kaip vadinamo, Lenkijos koridoriaus, problema, kuri neduoda Vokietijai ramumo. Jie sako, Lietuva neturi užmiršti, kad Klaipėdos uostas, arba josta pajūrio, gali lengvai būti Vokietijos išmainyta į Dancigą, Gdynę ir koridorij.

Lenkijos laikraščiu puolimas ant Lietuvos, Berlyne yra labai sekamas. Lenkijos laikraščiai savo varomoje agitacijoje kartoją jau seniai lietuviams ir Lietuvai žinomą giesmę, sakydami, kad Lietuvoje lenkai yra

LIETUVOS RADJO BUS GIRDIMA AMERIKOJE

KAUNAS. — Dabartinė radijo stotis Kaune buvo pastatyta 1925 metais. Ji buvo viena stipriausių Europoje. Radijas daro nuolatine ir didelę pažangą, ir todėl per keliolika metų Kauno galingoji stotis pateko į silpnųjų eilę nes kiti pastatė galingesnių stočių kurios kauniškę nustelbė. Šiemet nusistatytą pastatyti naują, didelę, modernišką radijo stotį, kuri atitiktų dabartinės radijo pažangos reikalavimus. Stotis statoma ties Babilais, Juodonių ir Sitkūnų kaimų apylinkėse, apie 15 km. nuo Kauno, kad jos veikimui netrukdytų įvairūs elektriniai įrenginiai, kurie yra mieste.

Numatyta prie stoties įrengti radijofoninį siustavą su nukreiptomis į Ameriką ilgomis ir trumpomis bangomis. Šį siustavą įrengus, Lietuvos radijo programos galės būti klausomos ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Amerikos ir kitų šalių lietuviški laikraščiai tai pačią dieną galės gauti žinias iš Lietuvos.

labai varžomi ir vyriausybė nesiskaito su mažumomis savo teritorijos ribose. Be to Vokietijos spauda puola Lietuvą už varžymą ir spaudimą vokiečių Klaipėdos krašte.

Svarbiausios ir vienos iš didžiausių laikraščių antraščių Berlyne, kurios vakar rėžė akį buvo: "Klaipėdos kraštas pats apsigins nuo spaudimo". Dancigo laikraštis Vorposten, oficiozas nacių valdomos partijos koridoriuje, kaltina Lietuvą, kad ji "vėl sulaužė savo pasižadėjimus".

Užsienis tiki, kad ši propaganda gali diena iš dienos eiti stipryn ir nežinia 'kuo ji gali baigtis.

Nors prieš Miuncheno sutarties pasirašymą Hitleris sakėsi kad su Čekoslovakijos teritorija liu ginčų baigiasi Vokietijos teritorijaliu ginčai, bet Europos politiniuose rateliuose mažai kas tuo tikėjo, gal tik, išskiriant Chamberlainą ir Daladiera.

Vokietijai pradėjus varyti šią kampaniją prieš Lietuvą, U. P. praneša, iš Kauno, kad Lietuva atšaukė visus savo ministrus iš visų Europos sostinių į Kauną, kur visi turės konferenciją, aptarimui naujos užsienių politikos krypties.

SIMTAMETĖ DAINININKĖ

KAUNAS. — Lietuvių Tautosakos Archyvas buvo pakvietęs į Kauną 103 metų amžiaus senutę Oną Zebrauskienę, gyvenančią Gulioniškės km., Kazlų Rūdos valsč. ir užrašę jos padainuotų per 40 dainų. Atsižvelgiant į tokį amžių, tai dar gana tvirta senutė, tebedirbanti ūkio darbus ir pėsčia nueinanti 2 km. į Višakio Rūdos bažnyčią. Didžiąją amžiaus dalį pragyveno Skriaudžiuose, turėjo 7 vaikus, kurių 6 jau mirė, o paskutinė duklė esanti Amerikoje. Per visą savo amžių Zebrauskienė niekada sunkiai nesirgusi, nebuvusi pas gydytoją ir negėrusi vaistų, tik kartą dantį reikėjo duoti ištraukti.

ORAS

Numatoma: Dalinai debesuota, mažas pasikeitimas tem peratūroje.

Saulė teka: 6:12, leidžiasi 5:09. Dienos ilgis 10 val. 59 min.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
 Oldest Lithuanian Newspaper
 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays
 and Holidays by

Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October
 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn,
 N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyn ir užsienio:	\$7.00
Metams	\$3.75
Pusmeti	\$2.00
Trims mėnesiams	\$1.65
Vienam mėnesiui	\$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	\$5.00
Metams	\$2.75
Pusmeti	\$1.65
Trims mėnesiams	\$1.15
Vienam mėnesiui	\$0.75

Visais reikalais adresuokite:
 Lithuanian Press Corporation
 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 A. S. Trečiokas — Prezidentas.
 J. Smirnas — Vėdėjas.
 S. E. Vitaitis — Redaktorius

PUSMETIS NUO LIETUVOS SU LENKIJA SANTYKIŲ UŽMEZGIMO

Mūsų Vilnius idėjo Viktoro Biržiškos įdomų straipsnį, kuriame piešiamas Lietuvos-Lenkijos santykių nykus vaizdas. Jame tarp kitko skaitome:

Ir pasipylė, kaip iš gausybės rago, visokių mažų ir dar mažesnių sutarčių antplūdis! Čia ir Augustavo sutartis, ir geležinkeliais susisiekimo sutartis, ir miškų plukdymo Nemunu konvencija, ir... vos neparašiau prekybos sutarties; tačiau pastaroji virto tik lenkų svajone, nes, kaip ir galima buvo laukti, Lenkijos ir Lietuvos valstybės, eksportuojančios tas pačias prekes, daugiausia žemės ir pieno ūkio produktus, vargiai galės rasti prekybinio balanso tokias apykaitos prekes, kurių kita valstybė stokoja, o ne pati išveža.

Tiesa, lenkai norėjo iš karto išrutulioti savo prekybinį balansą su Lietuva ligi 20 milijonų litų jau pirmais metais, paskandinę Lietuvos rinką savo manufaktūroje ir užtat beveik nieko iš Lietuvos neišvežė (puiki prekybinė kombinacija!). Tuo tarpu Lietuva turi prekybinę sutartį su Anglija, vienu didžiausių Lietuvos bekonų ir sviesto pirkėjų, ir kompensacijos pagrindais perka Anglijos pirmosios rūšies anglį, geležį ir manufaktūrą, su kuria negali lygintis Lodžės išdirbiniai. Vadinasi, ir čia ultimatumo pasekmės gali būti naudingos vien lenkam, o Lietuvai tik žalingos. Daug buvo žadėta iš lenkų pusės miško Nemunu plukdyti, savo laiku dėl to buvo ir nemažai jų pritriukšmauta Tautų Sąjungoje ir net Haagose Tribunole, o tikrovėje pasirodė, kad to pagarsėjusio miško (ir tai kokios kilometrų!) šiemet Nemuno vandenyse niekas nematė! Traukiniai jau tarp Kauno ir Varšuvos vaikščioja pagal geležinkelius tvarkaraštį, tačiau jais, be svečių iš Lietuvos ir atstovybių personalo, maža kas iš lietuvių naudojami. Pagal sutartį, geležinkelio brigada, lydinči traukinius, gali laukti pamainos ir nakvoti Lentvany; tad paskutiniu metu lenkai parodė tiek geros valios mūsiškių atžvilgiu, kad net... leido jiems Lentvany laisvai vaikščioti miestely, ka pirmą uždraudavo. Oro susisiekimo linijos tarp Varšuvos ir Kauno atidarymas ir jos pratęsimas į Baltijos valstybes ne tik davė progos Konrado kavinėje Kaune stebėti auksu blizgančias lenkų lakūnų uniformas, bet, kas svarbiausia, sutrumpino skrajojantiam olandui kelią vizitui į Skandinavijos ir ypač Baltijos valstybes, įtikinant jais, nors ir bergždžiai, sudaryti darnų Baltijos valstybių koncertą — sąjungą Lenkijos globoje ir Lenkijai diriguojant. Tačiau Baltijos mūsų kaimynai nepasidavė gražiems vyliams ir bevelio tvarkytis be svetimos globos. Tad ir čia ultimatumas galėjo būti tik Lenkijai naudingas; kad visas šis triukšmas kasta vos tik vienu pusryčių Kauno aerodrome ir nieku rimtesniu nepasibaigė!

Pagalau, balansuojant Lietuvos-Lenkijos santykius po ultimatumo, tenka išskirti ir svarbiausią poziciją — Vilniaus krašto likimas. Palikti ponų Bocianskių ir Klopotoskių globai, Vilniaus krašto lietuviui, be išdaužytų Vilniaus lietuvių organizacijų ir Vytauto Didžiojo gimnazijos būstinės langų, kitų apčiuopiamųjų ultimatumo, padiktuotų lenkų "geros širdies", pasekmių nepatyrė! Lietuviškosios mokyklos ir visokeriopos lietuviškos organizacijos kultūrinio ir ūkiškojo pobūdžio, po senovėje lieka uždarytos ir likviduojamos uolii kuratorių taip, kad kartais net nepakanka pinigų jų

algoms apmokėti: Vytauto Didžiojo vienintelė lietuvių gimnazija Vilniuje negauna teisių, nes, anot Varšuvos švietimo ministerio, tatai priklauso ne nuo jo, bet... nuo Lenkijos užsienių reikalų ministerio. Net Lietuvių Mokslo Draugijos, kurios nedrįso liesti net rusų caro valdžia, visas turtas ir lietuvių aukų ir trūsų sudarytas kultūrinis lobis lieka konfis-

VISUOMENINIO DARBO ĮSTAIGA LIETUVOJE

Prieš keletą mėnesių Lietuvoje buvo įsteigta Tautinės Kultūros ir Informacijos Įstaiga, kurios tikslas buvo — ugdyti lietuvių tautinę kultūrą ir plėsti tautinę bei valstybinę propagandą. Ateityje buvo numatoma ši įstaiga paversti atskira ministerija ar kitokio pobūdžio įstaiga. Praėjusį mėnesį tap ir buvo padaryta.

Lietuvos ministerių taryba priėmė atskirą įstatymą, pagal kurį vietoj Tautinės Kultūros ir Informacijos Įstaigos įsteigta Visuomeninio Darbo Įstaiga. Pagal tą įstatymą šiai įstaigai veiktis suteiktos visos reikalingos teisės. Įstatymas nurodo, kad šios įstaigos veikimo tikslas yra — ugdyti piliečių tautinę ir valstybinę sąmonę ir nuolat visuoameni teikti reikalingų žinių.

Šios įstaigos reikalingumą Kauno savitrašis Mūsų Kraštas apibūdina šitaip:

"Gyvenamasis laikas daugeliu atžvilgių yra ypatingas. Iš jame gyvenančios tautos, kaip ir paskiro žmogaus, daug daugiau visko reikalaujama. Ypatinai visur šiuo metu reikalingas didelis apdairumas, veiklumas ir panaudojant visas pačias moderniausias ir galiausias priemones, visų tautų jėgų teikimas bendrajai tikslui.

Tai daugelyje kraštų yra labai gerai suprasta ir minėtųjų tikslų siekti suorganizuoti specialūs didžiuliai įstaiginiai aparatai. Taip, be kitų vartojamų priemonių, jai seniai žinoma Italijoje esančią specialią tautinės kultūros ministeriją. Vokietijoje viešojo auklėjimo ir informacijos ministerija, pas mūsų kaimynus latvius viešųjų reikalų ministerija ir t.t.

Ne nuo šiandien aktuali ir pas mus panašios įstaigos steigimo mintis. Ypatinai ji pasidarbė aktuali po žinomųjų kovų 19 d. įvykių, pajutus lietuvių Lietuvos informacijos aparato netobulumą ir gyvą reikalą padaryti glaudesni ryšį tarp visuoemenio informuojančių ir jos nuomonę formuojančių organų ir vyriausybės.

Dėl to tuoj po kovo 19 d. įvykių buvo nusistatyta visuomenės informavimą ir kita kultūrinį reikalų tenkinimą sušpintrinti ir pakreipti vieninge linime".

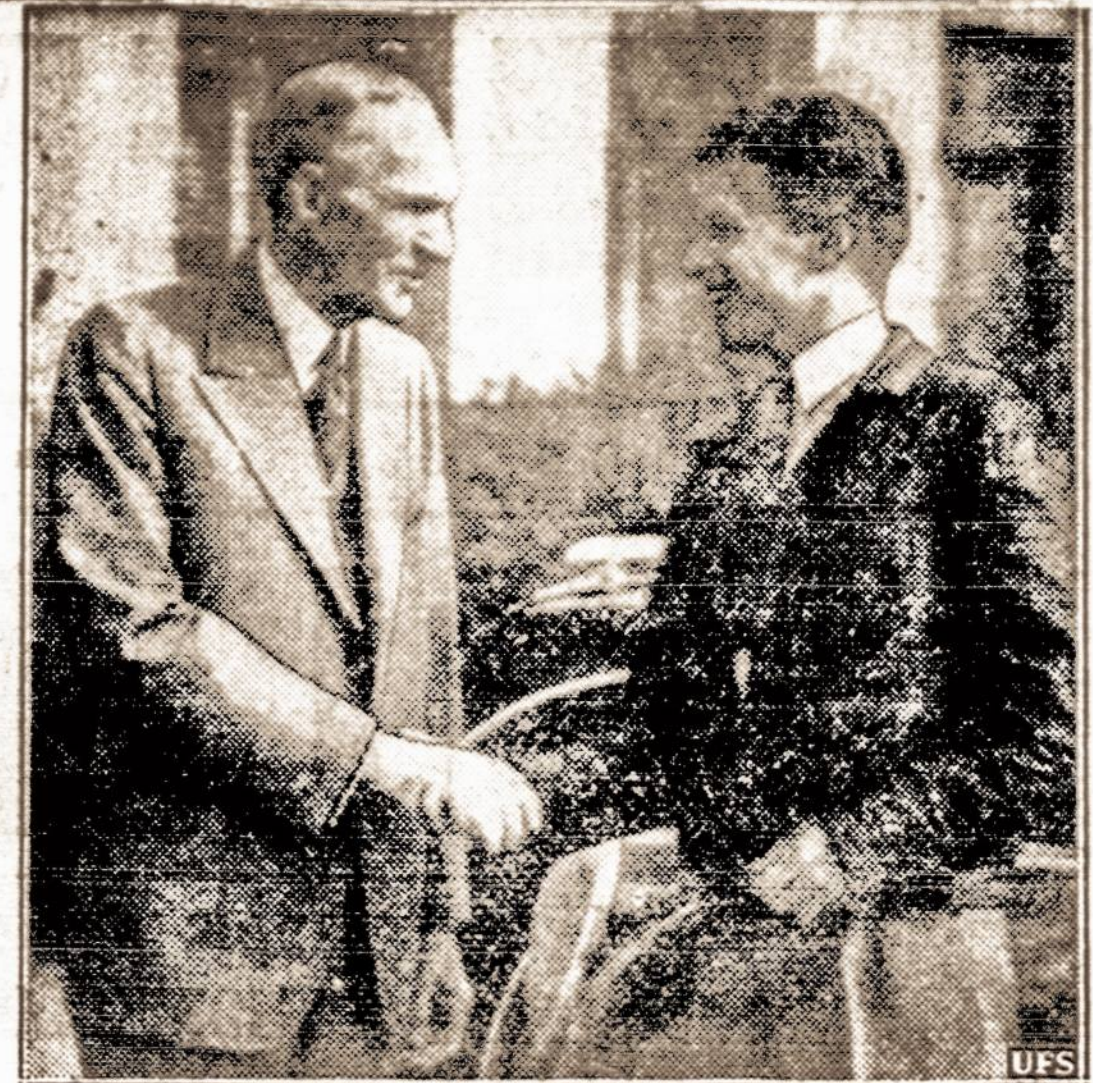
Naujai įsteigta Visuomeninio Darbo Įstaiga apima viešojo žodžio, spaudos, meno, parodų ir drauginio gyvenimo sritis.

Jos žinioje yra lig šiol prie Telegramų agentūros "Eltos" veikias vidaus informacijų skyrius, Vidaus Reikalų Ministerijos žinioje esanti spaudos priežiūra, radiofonas ir kinų filmų cenzūra.

Šiai įstaigai vadovauti yra paskirtas generaliniu sekretoriumi (viceministerio teisėmis) prof. Izidorius Tamošaitis. Spaudos skyriaus vadovu paskirtas red. V. Kemežys, kultūrinį reikalų skyriaus vadovu J. Razma.

Dabar ši įstaiga, siekdama savo tikslo, gali duoti visų nurodymų, kurie yra privalomi visoms valstybinėms, savival-

kuotas! Bergždžia būtų čia kartoti visi tie taip plačiai žinomi skaudūs faktai iš Vilniaus lietuvių gyvenimo, kurie prisidengiant retorsijomis dėl tariamojo lenkų persekiojimo Laisvoje Lietuvoje, kurio nebuvimu turėjo geros progos įsitikinti tie blaivūs lenkai žurnalistai ir šiaip Lenkijos piliečiai, kurie taip gausiai viešėjo šiemet vasarą Laisvoje Lietuvoje, tie faktai, kurie tamsiomis dienomis tepa lenkų viešpatavimo Vilniaus krašte pokarinės istorijos puslapius! Viskas liko, kaip buvę prieš ultimatumą.

Corrigan susitinka su Fordu. — Corrigan dar vis šypsosi ir nešioja tą patį apsiaustą, kurį vilkėjo skrisdamas per Atlantiką. Fordas pats asmeniškai jam aprodė dalį savo fabrikų.

PRIE KO EINA EUROPA

Prieš porą savaičių pasaulyje nuskambėjo: "Miunchene pasirašyta taika. Europa išvengė karo". Susirinkę keturių didžiųjų valstybių premjerai, pasirašė tarpusavio sutartį, kad viena kitos nepuils. Bet... ką šiandien mums jų pasirašytas taikos paktas davė?

Šiandien: Anglija, Prancūzija, Italija ir Vokietija, išsiosios daugias laiko, jos nė viena nebuvo pasirusiosios karui, staciai nežmoniskai pradėjo ginčiuotis. Šiandien Anglija ir Prancūzija, kurios save laiko demokratiškiausiomis valstybėmis pasaulyje, viena kitą stengiasi pralenkti ginklavimosi lenktyne, nes jos suprato, kad diktatūrinės valstybės, laiks nuo laiko ko nors siekia. Jos turi savo sufanatotiems gyventojams ką nors duoti, kad palaikius tikėjimą į save. Laiks nuo laiko siekdami naujų laimėjimų savo valdomų valstybių teritorijų padidimui, jie naikina mažasias valstybes, kurios jų užgaidoms sudaro skanų kšnį. Tokiems psichopatams, kaip Hitleris ir Mussolinis, humaniškumas nėra žinomas. Jie vien tik savo užgaidas stengiasi patenkinti ir jie neturi galimybes pažiūrėti į šalį, ką gero jų darbai padaro ar kokias pasėkas palieka.

Demokratinės valstybės jau anksčiau turėjo progos pamatyti kuo vadovaujasi diktatoriai. Tautų Sąjunga jiems tik žaisliukas, kuriuo jie jodinėja, tarsi vaikai ant "karasėlės" — tai iškildami, tai nusileisdami — sukasi ratu ir juokiasi iš jos.

Japonija užėmė Mandžuką. Tautų Sąjunga iš pradžių šokinėjo, bet vėliau nusileido ir Mandžuką klausimas buvo užmirštas. Mussolinis su savo juodmarškiniais pradėjo puolimus ant Etiopijos, Tautų Sąjunga grąsino jam pritaikyti visokių sankcijų ir kitko, bet iki prisiruošė — Mussolinis Etiopiją užvaldė.

Vokietijos diktatorius Hitleris niekieno nekludomas paima Austriją į savo rankas. Europos demokratinės valstybės pradeda šokinėti. Kada Hitleris pareikalavo dalies Čekoslovakijos, Anglija ir Prancūzija, dalinai ir Rusija visokiems būdais Vokietijai dantis rodė kalbėdamos, kad jos neleis Vokietijai Čekoslovakijos užimti, bet Hitleris jau didelę dalį jos teritorijos turi.

Jos užmiršo tuos salžius demokratinis ir taip dažnai jų kartojamas žmoniškumo principus, ir šių dviejų valstybių premjerai pasirašė paktą, kuriuo didelė dalis Čekoslovakijos teritorijos buvo atiduota pažadinimui Hitlerio apetito prieš "ateinančius pietus", kuriuos jis netrukus turės...

Savime aišku, kad po šių visų įvykių Hitleris nepasitenkins tuo, ką Vokietija šiandien turi. Juk jis seniai savo parasytoje knygoje "Mein Kampf" pasakė, kad jis sujungs visas Vokietijai priklausančias teritorijas. (Jis mintyje turėjo tas teritorijas, kurias savo laiku Vokietija buvo užgrobęs iš kitų valstybių ir kurias jis, dabar, įsisenėjimo teisėmis savinasi). Jis reikalauja viso to, kas Versalio sutartimi iš Vo-

kietijos buvo atimta. Kyla klausimas: ar šis didžiųjų valstybių ginklavimasis suteiks ramybę ir ar užtikrins Europoje taiką tiems, ant kurių pečių visas ginklavimasis lenktyniavimas gula? Ar nekils vėl Europoje karas, didesnis karas nei tas, kurį daugelis gerai atsimena?

Iki šiol Europoje dar nebuvo priėję taip arti prie to, kad žodžiai "kollektivė taika Europoje" būtų taip pajaukiami, kaip šiomis dienomis. Tautų Sąjunga diskredituojama. Su jos nuostatais niekas nesiskaito. Didžiosios valstybės nesiskaito su mažomis, su kuriomis neseniai turėjo sutartis padarę, garantuodamos joms saugumą. Šiandien tos sutartys sulaužytos ir į jas žiūrima su panieka. Ne tik, kad sulaužo sutartis, bet dar ir apkarpo jų teritorijas, nežiūrėdamos kaip į tai jos reaguoja.

Gal netoli ta diena, kada visos Europos valstybės bus priverstos paskelbti visišką Vokietijos izoliaciją, kuri gali privesti ją prie visiško bankrutavimo. Tik panaikinus Vokietijos galią Europoje bus galima kalbėti apie taiką.

Juozas Grajauskas

SOVIETAJ NETURI MĖDŽIAGOS KĖDĖMS

Zinomas Sovietų lakūnas Papaninas, be savo tiesioginio darbo (jis yra šiaurinių vandens kelių viršininko padėjėjas), gavo naują misiją: su keilias aukštojos tarybos atstovais išaiškinti, kodėl Sovietų Rusijoje visada trūksta pabios paklausos prekių. Kartu su keilias SSSR, RSFSR, Ukrainos deputatais ir lakūnu Čkalovu jis sudaro tikrinimo vyriausiąjį štabą, kuris organizuoja tikrinimo komisijas. Šiuo metu tikrinimai atliekami Maskvoje, Leningrade, Charkove, Rostove prie Dono, Ekaterinoslave, Kuznecke, Stalinske, Ordžonikidzegrade ir kituose miestuose. "Krasnaja Gazeta" rašo, kad apie Papanino komisijų darbo rezultatus galima spręsti iš šito pasikalbėjimo su direktoriumi vieno baldų fabriko, kuris nutraukė kėdžių gamybą tik dėl to, kad neteko žaliavos. Komisijos pirmininkas klausia: — Kodėl jūs nutraukėte kėdžių gamybą? — Todėl, kad neturime beržo, — atsako direktorius. — Nagi, pas mus tiek daug miškų. Argi patys negalite įsigyti žaliavos? — Mėginome. Prisiprovėme medžių supiaustėme, sudarėme sielius... — Na ir? — Na ir jie pūsta vandenį. — Kodėl? — Todėl, kad fabrikas negali sielininkams mokėti tiek, kiek jie reikalauja už perplukdytą — 86 rublius už kūbinį metrą. Prašėme nuleisti, nesutinka. Padėtis biauri: pinigai sumokėti, medžiai pūsta, o fabrikas stovi.

Kad pradėjus vykdyti mūrines statybos planą nepristigtų plytų, apskričių ir kai kurių miestų savivaldybės būsiančios įpareigtos statyti plytines. Plytas numatoma žymiai atpikinti.

ŽIEŽIRBOS

Patėmykite, jog tie vyrai, kurie nėra nuosekliai patyrę bičių avilio gyvenimo tvarką, o organizuoja žmones, tautos organizacijos nariai bus kaip grigo bitės!..

Chamberlain su pasididžiumu pareiškė: "I have nothing to withdraw or regret". Bet Alfred Duff Cooper išgiręs tą, pareiškė: "Stick in my throat Munich peace price". Na, čia aiškiai pasirodo, kad

ir angliai, tačiau nevsi vienkio didumo gerklės — ką vienas praryja tai kitam gerklėje užkliūva!..

Viena ponija rašo, kad ji buvusi labai susirūpinusi be atvanginiais darbais Tautinės Tarybos. Tame pavojaus nėra. Bus viskas O. K. — tik kiek lukterėkite!..

Mat, tvėrėjas pasaulio, sako, šešias dienas dirbęs, o septyntą — silsėjosi. Tad, reikia suprasti, kad poilsis yra Dievo dovana. Na, ir kaipgi taja dovana nesinaudoti!

Bernadukas

VOKIEČIŲ IŠSIKRAUSTYMAS IŠ LIETUVOS

Iš prancūzų generolo Niessel'io atsiminimų S. N.

(Tąsa)

Taip buvo nuginkluota Lietuvių Šaulių karo komendantūros kuopa. Be Šaulių karo komendantūros vokiečiai—bermontininkai buvo užpuolę ir nuginklavę visą eilę Lietuvos apskričių karo komendantūrų, nes lietuvių komendantūrai kariai kliudydavo bermontininkams plėsti gyventojus ir naikinti jų turtą.

Raseinių karo komendantūros kuopa nuginklavė bermontininkai suėmė komendantūros kardininką Rimavičių ir vėliau miške nužudė.

Karo Archovo IV kovo 71-82 psl. šitaip rašoma dėl karininko Rimavičiaus nužudymo.

"Kai ir daugumoje Lietuvos vietų, taip ir Raseinių apskrities Šimkaičiuose stovėjo vokiečių patruliai. Spalių mėn. kareiviai buvo iš 7-tos savanorių jegerių divizionų bataliono. Kareiviai plačiai plėšė vietos gyventojus, vadindami tai rekvizicijomis. Taip pat bandė užplūdinėti mūsų kareivius. Vieną kartą nuginklavo du mūsų kareivius ir šaudė į du raitininkus, tik nepataikė. Apie tą viską buvo pranešta vietos vokiečių kariuomenės vadui. Nors pastarasis ir pasizadėjo nubausti nusikaltėlius, bet nieko nepadarė.

Spalių mėn. 21 d. iš Šilinės į Raseinius turėjo eiti Lietuvos kariuomenės amunicijos ir ginklų transportas, kuriam apsaugoti buvo pasiūsta Lietuvių raitininkai, katininko Rimavičiaus vadovaujami.

Raitininkams prisartinus prie Šimkaičių, juos apšaudė ten esantieji vokiečiai. Raitininkai puolė vokiečius ir visi jie buvo nukauti. Reikia pridurti, kad kareiviams daug padėjo vietos žmonės, kuriems Šimkaičiuose esantieji vokiečiai įsi-pyko iki gyvo kaulo. Tasai įvykis taip pat buvo praneštas vietos vokiečių kariuomenės vadui apie vokiečių karių plėšimus. Pastaraisi pasakė, kad jis pats būtų susaudęs kareivius, jei jie tikrų: plėšė.

Officialus tuo klausimų susirašinėjimas baigėsi, tarytum susitarus. Bet vokiečių kareiviai atvirai sakėsi, kad už tą įvykį atkeršys lietuviams. Jurbarko miesto valdyba raštu 448 Nr. iš spalio mėn. 25 d. praneša, ką vokiečiai yra padarę už ju kareivių nukovimą Šimkaičiuose.

Pasirodo, kad įniršę tos dalies kareiviai padarė apylinkės gyventojams daug nuostolių, atimėdami avis, kiaules ir daug kitų daiktų. Spalių mėn. 25 d. jie prievarta paėmė iš miesto valdybos 2.000 auksinių, esą nukautiems kareiviams laidoti. Pinigus paėmė davė kvitą, kurią pasirašė slaptosios policijos komisaras leit. Brušauskas ir minėtos jegerių kuopos vadai leit. Eikinas. Ne-trukus vėl įsibrovė tie patys kareiviai ir išveržė dar 2.000 auksinių, esą padengti Šimkaičiuose

(Bus daugiau)

IŠ SAULETOS KALIFORNIJOS

Pokylis pagerbimui atsizymėjusio lietuviu

LOS ANGELES, Calif. — Šeštadienį, spalio 1 d. įvyko nepaprastai gražus pokylis pagerbti dailėje atsizymėjusiam mūsų vientautiui p. Nikūnui Vakarienej surengė savo gražioje rezidencijoje mūsų preringojo vietinė veikėja p. B. Starkienė. Dalyvavo gražus būris lietuvių, kurių tarpe buvo Dr. J. J. Bielskis su žmona, p. Nikūnas su žmona, J. Lužas su žmona, p. Šmulskis su žmona, Dr. J. Stasiulaitis, p. V. Arčius ir kiti. Dr. J. Bielskis pasakė trumpą prkalbą, pranešdamas susirinkusiems, kad mūsų vientautis p. Nikūnas už jo nesulyginamai gražius darbus dailės srityje neseniai tapo apdovanotas garbės ženklu nuo Internacionališko Muziejų Sąryšio iš Genevos. Visiems atsizymėjusiam vynto tostas ir palinkėjimai. Pp. Nikūnams daug laimės ir sveikatos pasekmingai tęsti dailės darbus. Vėliau p. B. Starkienė mus pavaišino skaniais pagamintais valgiais ir gėrimais, o ypatingai visiems patiko jos pagaminta lietuviška košelina. Po vakarienės visi gražiai linksminomės, šokome, žaidėme, dainavome. 12 val. naktia, išreikšdami padėką p. Starkienei už vaišes, išsiskirstėme į namus.

Sekmdienį, spalio 9 d. turėjau malonumą būti pp. Ni-

kūnų viešnia ir jie mane nusi-vedė į State Exposition Building, ir čia man teko pamatyti p. Nikūno įdomius bei genialius dailės kūrinius. Tai nepaprastai energingas ir gabus asmuo, kuris bene tik vienas pasaulyje pataliojas, kuris sugebi chemikalisku būdu prezer-vuoti gėles ir augmenis taip, kad jie palaiko tikrą savo gyvybės išvaizdą per keliolika metų, p. Nikūnas užima labai svarbią vietą ir agrikultūrinėje muziejaus dalyje po jo direkttyva čia viskas tvarkoma ir gaminama. Kiek čia yra įvairių jo gamybos gėlių, augmenų, vaisių, daržovių ir t.t. Kituose kambariuose miniatūriniai mies-čiai, trykstančių aliečių šuliniai, upės, ežerai, kalnai, dirvonai, vandeninis malūnas, fan-tanai, scenerijos iš Yosemite National Park. Vienas iš gražiausių jo kūrinių, kuris yra užkeltas ant galerijos, tai yra (Lost Atlantis), tai yra sala, kuri žuvusi jau 12.000 metų atgal. Miniatūra tik apie 3 pėdų pločio ir 2 pėdų ilgio, bet puikus kūriny. Reikėtų atsiz-dėjimo ir laiko, kad aprašyti visas tas brangaus turinio kūrybas. Patartina tiems, kurie atsilankys kuomet į Los Angeles, kad nepamirštų apsilankyti State Exposition Building, kuris randasi Exposition Parke ir pamatyti visas įdomybes, kurias mūsų vientautis yra čia su-tvėręs.

Ona Račkauskienė

GRAZIAI MINĖJOME SPALIŲ 9-TĄ

HARTFORD, Conn. — Šie-met, kaip ir kitais metais mū-sų mieste buvo surengtas pa-minėjimas Spalių 9-tos die-nos su pritaikinta programa. Dalyvavo šv. Cicilijos choras po vadovybe vargonininko Bal-sio, kuris sudainavo apie 6 dai-nelės pritaikintas tai dienai. Kalbėtojas buvo užkviesti ir kalbėjo: dr. M. V. Mikolainis ir Kun. J. Ambotas abudu pa-sakė gražias ir jaudinančias kalbas šių dienų Vilniaus kraš-to lietuvių reikalais. Taipgi da-lį programos išpildė K. Gau-bas su sesute Onute paskambi-no gitara ir padainavo. Vaiku-čiai išpildė programos dalį, tai broliai Kripukai, padeklama-vo ir padainavo. Taip gi ir jų tėvelis sudainavo dvi daine-las. Toliaus sekė deklamacijos, kurias išpildė Juozas Medonis ir jo sesutė Anelė ir Jusinaitė. Vakaro vedėju buvo VVS sky-riaus pirm. J. Medonis, kuris paprašė visų susirinkusių pa-aukoti kiek kas išgalės dėl Vil-niaus krašto lietuvių. Panelė Ona Monikiūtė perėjo per vi-lus ir buvo surinkta aukų \$19.

Toliaus pirm. J. Medonis perskaitė protesto rezoliucija. Perskaičius visi vienbalsiai nu-

tarė, kad būtų pasiūsta šios rezoliucijos nuorašai Lenkijos valdžiai, Prancuzijai, Angli-jai, Italijai, Tautų Sąjungai, Latvijai, Estijai ir Amerikos valdžiai.

Zmonių atsilankė gana gra-zus būrys, kurie visi su pasi-piktinimu išreiškė savo nepasi-tenkinimą prieš Lenkijos val-džios žvėriškumą ir persekioji-mą Vilniaus krašto lietuvių.

Šie asmenys aukėjo dėl Vil-niaus krašto lietuvių: Barbara Knūkšteinė, J. Medonis, Kei-dis, kun. J. Ambotas, E. Pli-kaitienė, J. Levonaitis po 1 dol.; dr. Mikolaitis su žmona \$2.00; T. Valkis ir K. Tamošiu-nas po 50 centų, kiti aukavo po mažiau. Šias aukas, viso \$19.00, VVS skyrius pasiuntė Vilniaus krašto lietuvių švieti-mosi reikalams.

VVS skyrius šiuomi dėkoja kalbėtojams, chorui, visiems deklamavusiems ir visiems atsilankiusiems šiame paminėji-mie. Kartu kvečia visus, kad ir toliaus visi kartu dirbtute šį darbą lietuvių tautai ir lietu-vybės naudai. Dar kartą reišk-iame visiems širdingą padė-ką.

A. Sabeika

Iš Baltimorės siuvėjų veikimo

BALTIMORE, Md. — Spa-lių 5 d. Amalgamitų unijos lietuvių skyrius laikė savo dvi-savaitinį susirinkimą, kuriame dalyvavo gana skaitlingas siu-vėjų būrys.

Išklausius jungtinės tarybos atstovą ir veikenciojo komiteto raportus ir apkalbėjus bėgan-čius unijos reikalus, unijos ge-neralis organizatorius A. Jan-kauskas, kuris tuo laiku lan-kėsi Baltimorėje ir dalyvavo skyriaus susirinkime, buvo pa-kiestas pasakyti kalbą.

Organizatorius A. Jankaus-kas pradėdamas savo kalbą pirmiausia pagyrė siuvėjus, kad nuosaikiai gvildena savo ir organizacijos reikalus. Jo įžanga, suprantama, buvo pa-daryta su tam tikru išskaičiavimu, kaip kiti sako, buvo ban-doma patepti.

Toliau A. Jankauskas savo kalbą pašventė daugausia api-būdinamas Amalgamitų uni-kalą ir toliau jį palaikyti. Iš-rinkta komisija, kuri rūpinis tolimesnio veikimo planais.

Buvęs pirmininkas nuo savo pareigų atsiskakė. Į buvusio pirm. J. Marcilulionio vietą iš-rinktas pirmininku J. Radzevi-čius. Buvusio ižd. J. Barčio vie-tą išrinktas A. Baranauskas. Sekr. paliktas tas pats, nes jis yra nepapainomas toms pareigoms. V. Vyšniauskas su-tiko ir toliau darbuotis eida-mas sekretoriaus pareigas.

Prieš dvi savaites gerą VIE-NYBĖS skaitytoją ir rėmėją J. Kasinską patiko nelaimė. Dirb-tuvėje sulaužyta koja. Dabar jis gydosį ligoninėje Griffin. Linkime geram vienybiečiui greit ir sekmingai sugyti ir vėl stoti į tautinį darbą.

Daug vietos lietuvių rengiasi važiuoti į SLA 4-to apskrčio bankietą. Ansoniečiai tikisi skaitlingai pasirodyti 4-to ap-skrčio jubiliejiniame 25 metų sukakties minėjime, kurs įvyks spalio mėn. 23 d., 243 Front St., New Haven, Conn. Pradžia lygiai 5 val.

SLA 66 kuopos komisija vykdam SLA 4-to apskrčio su-manyimą steigti lietuvių kalbos mokyklėles, jau tarėsi. Bu-vo kreiptasi prie vietos klebo-no ir manoma tą įvykdyti. Ki-tą kartą plačiau teks parašyti šiuo reikalu.

J. M.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

Iš Lietuvos šelpimo fondo

LAWRENCE, Mass. — Pir-mutinis parengimas įvyko Rug-sėjo 17 vardu "Lietuvių Die-na", kuris atnešė gryno pelno \$105.91. Delegatai džiaugėsi puikia pradžia bet būtų ir dar buvęs didesnis pasisekimas jei oras būt geras buvęs.

Visi pinigai yra padėti Law-rencio bankoj ir ten visas iš-das bus laikomas iki bus rei-kalinga išimti Lietuvos pagel-bai. Jei Europoje bus išvengt-as karas tai šie pinigai bus paskir-ti Lietuvos našlaičiams.

Lietuvos Šelpimo Fondas yra sudarytas iš 13 Lawrenceo stambesnių organizacijų kuriose representuoja po 2 ar 3 delegatus. Visi delegatai pa-siryžė nuosirdžiai veikti Lietu-vos gynimui.

Spalių 15 įvyko posėdis kuriam pirmininkavo vicepirmi-ninkas S. Penkauskas. Raportas "Lietuvių Dienos" skaitytas J. Pesliko ir priimtas. Viso įplaukų buvo \$208.54, išlaidų \$101.63 — gryno pelno \$106.91.

Pirma pasekminga pradžia. Nutarta vėl rengti kokią nors pramogą. Nubalsuota, kad va-karuškos — "Bulvių ir Silių Parengimas" ruošti gruodžio 10 d. Sekama komisija išrink-ta: Antanas Polskis ir Stasys Penkauskas, pagelbininkė A-nelė Markevičiūtė. Gaspadinės: Ona Milienė, Ona Peslikienė ir Nėtalija Pažerskienė. Įžanga bus 10 centų.

Kad geriau sektųsi šios pra-mogos ir kad daugiau išgarsi-nų šį puikų darbą, nutarta ko-respondencijas idėti visuose lietuviškuose laikraščiuose. Šis darbas paskirtas Anelei Markevičiūtei, Šelpimo Fondo raš-tininkei. Ateinantis susirinkimas bus laikomas lapkričio 26, 4 val. po piet.

A. Markevičiūtė

SO. BOSTONO RADJO

Šeštadienį, spalio 22 d., radijo programos per stotį WORL, 8:00 val. ryte bus se-kantis:

1. — Ona Baltrus, dainininkė ir smuikininkė iš So. Boston.
 2. — Valentina Minkienė pasakys pasaką.
 3. — Žinios.
 4. — Radijo kontestas.
- Sekmdienį, spalio 23 d., programos per stotį WORL, 9:30 val. ryte bus sekantis:
1. — Paul Peters Collegians orkestras iš So. Boston.
 2. — Laisvės Choro Vyrų Grupė iš So. Bostono vadovaujant M. Bolui.
- Po programui prašome pa-rašyt laiškelį ar atvirutę į sto-tį WORL ir praneškite savo įspūdžius.

Steponas Minkus, garsintojas

RENGIASI LAK. P. ŠALTE-NIO SUTIKIMUI

NAUGATUCK, Conn. — Rugsėjo mėn. 18 d. Dariaus-Girėno Aeroklubo 1-mas sky-rius turėjo bendrą susirinkimą. Į susirinkimą buvo kviesti ir kitų kolonijų komitetų atsto-vai. Susirinkime dalyvavo tik Ansonijos komiteto atstovai. Taigi nutarta šių dviejų komi-tetų vardu rengti didesnę su-tikimo vaišes P. Salteniui, Lin-deno Parko salėje, Union City. Diena buvo nuskirta lapkričio 12 d., bet kadangi gautas pra-nešimas, kad P. Saltenis iš Lie-tuvos dėl svarbių priežasčių anksčiau negali išvykti, kaip lapkr. mėn. 7 d. ir tik to mėne-sio pabaigoje bus Amerikoje, tai dieną turėsime pakeisti.

Šiuo kartu pranešame, kad parengimas bus didelis atsto-vaujant dideliame būriui svečių iš kitų kolonijų. Norintieji jau dabar rezervuoti vietas pra-neškite šiuo adresu: F. J. Vil-kas, 63 Gorman St., Nauga-tuck, Conn.

Į šią tikrai nepaprastą puo-tą žangos bilietas kainuos tik vienas doleris. Tiktus prašo-me iš anksto užsakyti, nes ko-mitetas deda pastangas visus svečius tinkamai priimti. Pro-grama numatoma graži ir įvairi. Keletas kalbėtojų bus ir iš kitų tolimesnių kolonijų ir net iš Lietuvos.

F. J. Vilkas

Žinios iš Detroito

DETROIT, Mich. — Čia yra net trys lietuvių parapijos: sv. Jurgio, sv. Antano ir sv. Petro. Pirmoji viena iš senes-nių. Dabartiniu laiku klebo-nauja kun. J. Čižauskas. Tarp klebono ir parapijonų yra ne-susipratimas, nes parapijonys nepatenkinti kai kuriais klebo-no "diktatoriškais" veiksmis.

Prieš kiek laiko parapijonys prašė vyskupo pakeisti kitu kunigū, bet senajam vyskupui mirus, viskas pasiliko po seno-vei.

Kun. J. Čižauskas mokinosi lenkų seminarijoje. Vien tik-tas jau gali sakyti jo "gerus norus" lietuviškai parapijai. Man rodos, jeigu lietuviški kunigai norėtų palaikyti lietu-viškas parapijas, tai turėtų su-mažinti išlaidas. Netaip būti

įsimylėjusiems į dolerius. Reikia atminti, kaip darbi-ninkai turi sunkiai dirbti, kad išlaikyti savo šeimas. O dabar-tiniu laiku darbai nėra nuolat-iiniai.

Apie darbus tenka pasakyti tik tiek, kad truputį gerėja. Bet nežiūrint to, nors ir ge-riausiai darbai eity, vistiek tenka manyti, kad visų darbi-ninkų nebūtų galima aprūpinti darbu, nes mašinerija užima pirmenybę. Tokiu būdu unijos reikalauja 32 valandų į savaitę, vietoj 40 val. darbo savai-tėje.

Uždarbis palyginamai ma-žas. Paprastas darbininkas už-dirba \$6 per 8 val. darbo diė-ną. Darbas nėra nuolatinis. Automobilių dirbtuvės dirba tik 8—9 mėnesius į metus. Per-tą laiką pagamina visiems me-tams reikalaujamą kiekį auto-mobilių. Kitą laiką tenka be darbo būti.

V. Markuzas

Iš mūsų darbų

SEKMINGAS BALIUS IR SOKIAI

PHILADELPHIA, Pa. — Spalių 14 d. Lietuvių Tauti-nėje Svetainėje, įvyko balius ir sokiai Lietuvių Jaunuolių Ratelio (All Lithuanian A. A.). Jaunimo prisirinko piln-tėlė svetainė. Grojo dvi orkes-tros. Prie gardžių įvairių gėri-mų ir skanių užkandžių, gra-zūs mūsų lietuviškas jaunimas linksminosi iki vėlomos. Sulig pirmininko A. Mitchell praneš-imo, jaunuolių ratelis labai gra-žiai darbuojasi ir netrukus ke-tina savo klubui pirkti namą tinkamoje vietoje. Linkime sek-minkai darbuotis savo organi-zacijai ir visų lietuvių naudai.

DEMOKRATŲ KLUBO BALIUS

Lapkričio 4 d. Lietuvių Tau-tinėje Svetainėje įvyko Ameri-konų-Lietuvių Demokratų Klubo balius. Dalyvavo žymūs de-mokratų viršininkai. Kalbės lietuvių ir anglų kalbomis. Kaip visuomet šokiams gros gera orkestra. Bus įvairių gė-timų ir užkandžių. Rengimo komisija maloniai kviečia visų partijų ir įsitikinimų lietuvius piliečius ir nepiliečius atsilan-kyti ir linksmai laiką drauge praleisti.

Pr. Pukas

BROOKLYN LABOR LYCEUM
SALE IR PARKAS
 Vedėjas J. H. HOFMANN.
947-959 Willoughby ave
 BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
 Didelė moderniška scena—Mo-derniški įrenginiai — Gražų kambariai
 Telefonas STagg 2-3842

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!
 NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašelpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BŪK rūpestingū!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą— rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudros ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašelpa galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ISIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

giminių ir pažįstamų.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRASYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA
307 West 30th Street, New York, N. Y.

Senoji Šventoji Zemė. — Paveiksle matome vieną iš arabų tvirtovių žavingoje Palestinoje, kuriose arabų sukilėliai gana stipriai laikosi ir iš kurių jie daro visus savo naktinius žygius žudydami žydus.

GIUOI MAN TAP
 SKAUDA
 PŪČIŲ
 MUSULIUS,
 KAD NIET
 VYSTYŠTĖSI
 NEGALIU
 PALENOVOS

PALESTINŲ TRUPLIŲ BIŪK-
 SURIS O PRANOKIAUSIŠKI
 SUKURIAUSIŲ VERTŲ
 SU PRIN-EPILIERIO
 PRARATY, KAP
 UMI SUKURIAUSI
 PALENOVOS

Taip, brangie draugai, jei jūs kadais išvysite šią nuotrauką, tuomet jūs matysite, kaip pasako oratoriaus parapijoms, nuostabią ir pertraukiamą, nelaimėlių šią šlaunį berai-
 tūgę. Naudokite šiuos žodžius, kurie šiuo metu yra labai reikalingi. Šie žodžiai buvo išreikšti 1917 metų, o palestiniečiai savo draugus taip ir laukia, kad jie būtų su jais susitikę. Be atidžiavimo nu-
 pirkite knautes Paim-Expelleris ir atsiųskite jas visiems. Rūpinkitės Paim-Expelleris su informacija ir šlaunies dalyk.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

VIENYBĖ

MINEJOME VILNIAUS UZGROBIMO SUKAKTUVES

HARRISON ir KEARNY, N. J.—Spalių mėn. 16 d. vietos Vilniaus Vadavimo skyrius ir parapija minėjo Vilniaus Gedulo Dieną politinio klubo sveitainėje, Kearny, N. J.

Minėjimo programos vedėju buvo adv. K. Povilauskas. Pasakė gražią įžanginę patrijotinę kalbą. Toliau parapijos choras sugiedojo Lietuvos Himną ir gražia sudainavo keletą dainų. Antras kalbėjo vietos parapijos vikaras kun. A. Bubas. Kalbėjo apie Vilniaus lietuvių sunkų gyvenimą, persekiojimą, uždarinėjimą mokyklų ir kitų kultūrinių įstaigų. Kalba visiems labai patiko Baltosios Lelijos vyrų choras padainavo keletą patrijotiškų dainų ir buvo išauktas pakartotinai padainuoti. Choru dirigavo muzikas V. Zukas. Įdomią kalbą pasakė kun. L. Vaičekauskas. Vėliau parapijos choras dar padainavo keletą dainų.

Minėjimas baigtas su Tautos Himnu. Tik tas nevisai gražiai padaryta, kad po minėjimo buvo šokiai, kurių gautas pelnas paskirtas Vilniaus vadavimo reikalams. Šokių metu antra muzikos programos dalį išpildė Baltosios Lelijos vyrų choras.

REPORTERIS ATSIPRAŠO

VIENYBĖS trečiadienio laidoje reporteris aprašydamas Amerikos Lietuvių Tautinio Jaunimo Sąjungos suruoštą išleistuvių vaisės Mjr. S. Naru-

šiu su ponija visai ne iš blogos valios, praleido šiuos garbingus asmenis nepaminėdamas. Už tai nuolankiai atsiprašau, nes tas įvyko skubiai rašant. Tie garbingi asmenys yra: Dr. M. J. Vinikas, SLA sekr., kuris pasakė gražią atsisveikinimo kalbą. P-lė Alberta Strimaitytė, kuri su dideliu nuosirdumu prisidėjo savo darbu. P-lė Strimaitytė priklauso prie Alumni studentų draugijos. Ji myli lietuvišką darbą ir muziką. Dažnai pasirodo lietuviškuose parengimuose ir maloniai prisideda savo darbu.

Skubus Rep.

OPERETĖS CHORO REPERTICIJA

Šiandien, penktadienį, spalių 21 d., punktualiai 8 val. vak., Piličių Klubo salėje įvyks Operetės choro bendra repeticija.

Choro narių dalyvavimas būtinas. Chorui persitvarkius ir naujai persiorganizavus, darbas muzikos ir dainų srityje varomas visu šiuoliu pirmyn. Netrukus choras mano viešai pasirodyti visuomenės akyse surengdamas savos rūšies koncertus, bei pastatydamas scenoje vienos bei kitos rūšies veikalėlių.

Choro Rep.

IS LIETUVIŲ SPORTININKŲ GYVENIMO

Spalių 18 d. 8 val. vak. Piličių Klubo salėje įvyko Brooklyn Lietuvių Futbolo Komandos narių šauktas specialus susirinkimas, kurį atidarė pirm. J. Zemgulyš. Susirinkimas

VIENYBĖS DIENRAŠČIO BANKIETAS

Įvyksta

Sekmadieny, lapkričio 13, 1938

SUSIVIENIJIMO SALĖJE,

197 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE, BILJETAS \$1.50

Šis bankietas ruošiamas artimesniam susipažinimui naujojo redakcijos štabo su dienraščio rėmėjais ir skaitytojais bei glaudesniam susitarimui visų vienybininkų. Visi VIENYBĖS draugai, rėmėjai ir skaitytojai prašomi ruošti šiam bankietui, nusiųperkant bilietus iš anksto ir paraginant savo pažįstamus tai padaryti. Turėsite progos smagiai pasisukti.

šauktas svarbiu reikalu, nes čekoslovakų futbolo komanda nori šaukti mūsų komandą į viešas rungtynes. Tartasi rungtynių reikalu ir šaukimas bus priimtas. Čekoslovakų komandos pirmininkas žadėjo šaukimą laišku prisiųsti iki šio penktadienio, kaip tik įvyks jų tuo reikalu susirinkimas.

Daugiausia kalbėta uniformos įsigijimo reikalu. Diskutuota spalvų derinimo klausimas. Nutarta tuojau įsigyti "boots" (specialius lošti batus), mėlynos spalvos kelinaites ir tamsiai raudonos spalvos kojines. Marškinių spalvos klaušimas paliktas atviru, bet manoma bus geltonos spalvos, nes buvo įnešimų palaikyti Lietuvos tautiškas spalvas.

Rep.

DEMESIO SPORTININKAMS

Brooklyn Lietuvių Futbolo Komandos nariams pranešama, kad kaip buvo tartasi rungtynės su čekoslovakų komanda šį sekmadienį neįvyks dėl susidėjusių tam tikrų priežasčių. Viešos rungtynės įvyks vėlesniu laiku.

Komandos žaidėjų bendra treniruotė įvyks šį sekmadienį, spalių 23 d. 12 val. Queens Plaza aikštėje. Visų komandos žaidėjų dalyvavimas būtinas.

Valdyba.

PASLAPTINGAI ŽUVO POLICIJOS PROTOKOLAI

Brooklyn Bergen gatvės policijos stotyje susidurta su paslaptingu klausimu—kaip ir kur dingo šios policijos stoties protokolų knygos?

Specialus gubernatoriaus skirtas prokuroras tirti bylas, kurios susideda tik iš mažų nusikaltimų, be žinios ir paslaptinai dingo šios rūšies nusikaltimų rekordai. Kartu su tais rekordais yra dingę ir kitos rūšies įvairūs dokumentai. Tose protokolų knygos buvo apie 7.200 rekordų iš įvykusių mažų nusikaltimų ir areštų. Protokoluose buvo sužymėta datos ir nubaustųjų vardai, bei adresai.

Komisijonierius Herlands raštišku skundu pareikalavo smulkaus ir nuodugnaus ištyrimo įvykusios rekordų vagystės ar paslėpimo. Bylą tyrinėja ir policijos komisijonierius Valentine. Padaryta staigi kvota su 100 policininkų ir policijos aukštesniais tarnautojais.

Protokolų dingimo skandalinga byla visu smarkumu tirama ir aiškinama.

VOKIEČIŲ ŠNIPŲ BYLA

Šią savaitę Federaliniame teisme prasidėjo sensacinga ir komplikvuota vokiečių nacių byla. Kaltininkais yra aukšti Vokietijos šulai—armijos, karo laivyno ir aukštųjų vietų valdininkai.

Svarbiausiais bylos kaltininkais yra Erich Glasser, Otto Voss ir moteris Johanna Hoffman.

Guenther Rumrich pradžioje nagrinėjimo bylos prisipažino esąs kaltu ir dabar liūdi ja prieš savo draugus ir metą ant jų visų kalte.

Jų šnipinėjimas buvo varomas įvairiais būdais ir klastojimais dokumentų.

KAMBARIAI SU BALDAIS ISNUOMAVIMUI

\$1.50 parai ir aukščiau. Vietovė, apsidvynas. 223 Kent Ave., corner No. 1st Street, Brooklyn, N. Y. (242-247)

LICENSES BEER — WINE — LIQUOR Wholesalers — Retailers

NOTICE is hereby given that License Number R.L. 02731 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 193-97 Grand St. Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises. BRUNO MINET—WILLIAM SHEDLOW, 193-97 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License Number R.L. 01168 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at Gymnastic Assn. of Polish Falcons Alliance Nest 14 of Williamsburg, 188-90 Grand St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises. GYMNASIAC ASSN. OF POLISH FALCONS ALLIANCE NEST 14 OF WILLIAMSBURG, 188-90 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License Number R.W. 256 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 123 42nd Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises. JOHN KATINAS, 123 42nd Street, Brooklyn, N. Y.

MANHATTAN LIQUOR

Krautuvė yra didžiausia ir parduoda žemiausiomis kainomis visame Williamsburge 264 GRAND ST., kampas Roebing Str. Brooklyn, N.Y. Nuostabiai pigiai parduodama PHILADELPHIA RYE. Bottled in Bond, 4 metų senumo, 100 proof. Reguliarė kaina: \$3.39 kv. \$1.75 pt. Dabar parduodama už: \$2.49 kv. \$1.29 pt. Didžiausias pasirinkimas visokiųjų rūšių degtinių. Tel. EVERgreen 7-1645 License No. L886

SKELBKITĖS VIENYBĖJE

Clement Voketaitis ADVOKATAS

60 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel. 2 Triangles 5-3622
168 GRAND STREET, Tel. 1 Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkelt savo Williamsburgo ofisą į 622 BEDFORD AVE. atoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-1312
PRIBMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak. FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

HAVEMEYER 8-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS

65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

Skaitykit Vienybę

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar! Nes kainos nuo spalių 1 d. pabrangs.

Telefonuokite tuojau EVERgreen 7-7550

LISAUSKO ANGLIŲ CO.

335 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IS KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS) 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) 423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS

(SALINSKAS) 84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. VIRginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. KOPLYCIOS LAIDOTUVBMS Tel. EVERgreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA

NOTARY PUBLIC 337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Lietuviškas Monopolis

KIEKVIENA SAVAITĖ TURI DEGTINIŲ NUPIGINTOMIS KAINOMIS ŠIĄ SAVAITĖ YRA ŠIOS:

- OLD QUAKER, 3 metų, ruginė, kvorta \$1.89 pt. \$0.97
- OLD FARM, 2 ir pusės metų, " \$2.14 pt. \$1.12
- PLANTERS CLUB, 2 m. ruginė, " \$1.65 pt. \$0.87
- GRAY'S ROCK & RYE " \$1.89 pt. \$0.97
- TWO NATURALS, Glmr. degtinė " \$1.45
- LIETUVOS VALSTYBINĖ 4-5 kv-os \$2.91
- BLACKBERRY VYNAS kvortai 59c pusei gal. 87c
- MONTICELLO VYNAS, Garrett kompanijos, kuris yra pripažintas geriausiu, gal. \$1.89, pusei gal. 97c ir 4-5 59c.

Penktadieniais ir šeštadieniais Lietuviškame Monopolyje galima gauti specialėmis kainomis degtinių, kurios yra pardavimui.

Republic Liquor Store

415-17 KEAP STREET, BROOKLYN, N. Y. Arti Grand Str. Telefonas EVERgreen 7-2089

TARZANAS DRĄSUOLIS

5. Tarzanas suprato, kad dabar pasitraukti pervelu. Būtinai reikia atimti baltąjį žmogų iš šių laukinių žudytų. Jis vėl suuko laukiniais: "Aš, Medžių Velnias, reikalauju, kad paleistumėt baltąjį žmogų. Jei nepaleisite, aš jus visus smarkiai nubašiu visomis pragaro nelaimėmis".

Laukiniai kariai susirūpino. Jie seniai ieškojo aukos savo baisiajam Medžių Dievui, kurio milžiniška staba buvo pastatę savo girioje. Dabar buvo pavykę jiems pasigauti baltąjį žmogų, kurį vedėsi įmesti į to stabo nasrus. Jei jį paleis, — Medžių Dievas labai gali suskerkti.

Antra vertus, jei jie nepaleis belaisvio, Medžių Velnias mes ant jų visokias nelaimes. Dabar reikėjo išspręsti, katrais galingsnis ir baisnis: ar Medžių Dievas, ar Medžių Velnias. Buvo aišku, kad abiem įtikti nebus galima. Reikės pasirinkti mažesnijį iš dviejų blogumų.

Vienas karys pasiūlė: "Bėkime iš čia kartu su belaisviu. Jei Medžių Dievas galingsnis, jis padės mums pasprukti. Jei nesuspėsime išbėgti, nusilenkime Medžių Velniui. Tuomet Medžių Dievas negalės mus kaltinti, kad nesistengėme jo šoro vykdinti. Taip slaptai susitarę, jie leidosi bėgti.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje